

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

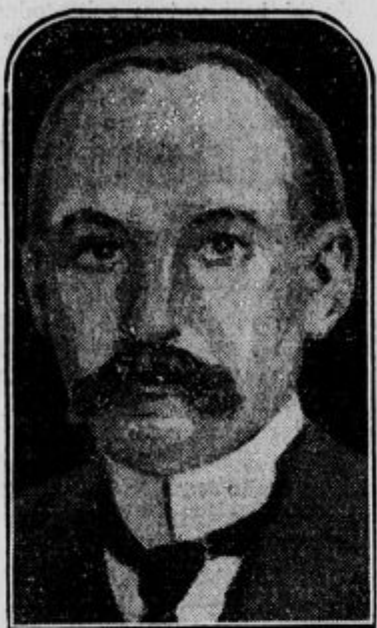
Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cekovci
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.707

Naša zunanja politika

Dr. Voja Marinković, naš zunanji minister.

Kakor v notranji politiki, tako izvršuje sedanja vlada nalogo, katero si je postavila, dosledno in smoteno tudi, kar se tiče odnošajev do ostalega sveta in držav. Odločilna črta tozadevnih prizadevanj našega državnega vodstva je popolna odkritosrčnost. Vlada stremi za ugotovitvi obstoječih zvez in navezanjem novih kakor tudi za izboljšanjem onih, ki brez naše krivde niso popolnoma take, kakor bi bilo v interesu svetovnega mira in napredka želeli. Ker se vodstvo naše zunanje politike, ki se nahaja v izredno spretnih rokah, ne da od svoje ravnotežne smeri od nikesar zmotiti, moremo reči, da so vspehi njegovega stremjenja že danes očiti. Razblinjuje razne intrige, zmaga smer naše vnanje politike po svoji odkritosrčnosti miroljubnosti sami ter po svojem vseskozi konstruktivnem delu popolnoma v duhu in okviru svetovne politike velikih prijateljskih držav. Vlada, ki ne pozna nobene tajne politike, daje račun o svojem zunanje političnem delu od januarja dalje v komunikaciji, v katerem so izražene sledeče misli:

Naša zunanja politika, nadahnjena miroljubnih težnj, je vedno dokazovala, da je odkritosrčno usmerjena k svetovnemu miru, ki temelji na mednarodnih pogodbah. Osnova naše zunanje politike v poslednjih šestih mesecih, ki je ta mir z vsemi sredstvi čuvala, je označena po velikem številu ratifikacij raznih pogodb in konvencij s tujimi državami in s skoro istotolikim številom pogodb, ki bodo v najkrajšem času izvršene.

Cim ožje sodelovanje v mednarodnem življenju in čim čvrstjši odnosi s posameznimi državami so bili najbolj sigurni kažipot v naši zunanji politiki. Trudili smo se, da vsa vprašanja rešimo potom pogajanj. Voja je za nas sredstvo, ki ga ne priznavamo. Naša država je med prvimi podpisala Kelloggov pakt. Mi smo se izjavili za pristaše mirnega reševanja vseh sporov. Konvencije proti uporabi strupenih plinov so pri nas naleteli na soglasno odobravanje in pohvalo od strani javnosti.

Sodelovanje naše države z Društvom narodov v Ženevi je danes znano dejstvo. To se potrjuje ne samo po našem živahnem sodelovanju na vseh mednarodnih konferencah in sestankih te ustanove, marveč istotako v ratifikaciji nemalga števila mednarodnih konvencij.

Lojalnost in prijateljstvo nas odlikujeta v razmerju napram vsaki državi, ki to iskreno želi. Pogodba o zavezništvu s Češkoslovaško in Romunijo, skupni pakt o arbitraži med državami male antante in pakt o prijateljstvu in arbitraži z Grčijo so se sklenili v teku poslednjih šestih mesecev.

Negujoč dobre odnose v političnem smislu je naša zunanja politika šla za tem, da se razvijejo tudi gospodarske zveze s tujimi državami. Tako so se sklenile trgovsko-gospodarske pogodbe s Češkoslovaško, Romunijo in Grčijo.

Z uveljavljenjem trgovske pogodbe in konzularnih konvencij z Albanijo so med obema državama vzpostavljeni normalni gospodarski stiki, kakršni so bili tudi že pred vojno. Na ta način se izvršuje gospodarsko politično konsolidiranje razmer na Balkanu, kar je eno glavnih načel naše zunanje politike.

Z rešitvijo vprašanja naše svobodne zone v Solunu so rešeni veliki problemi med Grčijo in nami. Ne samo da bodo iz tega izšle najboljše posledice za sodelovanje obojestranske trgovine, marveč se utrjujejo tudi pristne zveze politične prirode.

Koliko smo udani svoji težnji, da navežemo

Navdušene manifestacije kralju

Split, 9. jul. (Tel. »Slov.«) Nj. V. kralj se je danes zjutraj ob 7.30 odpeljal z jahto iz Trogira v Omiš, kamor je prispel ob 8 zjutraj. Sprejem v Omišu je bil nadvse prisrčen. Ogromne mase ljudstva so pozdravljale Nj. V. kralja in manifestirale svojo radost, da morejo v svoji sredi pozdraviti ljubljene vladarja. V vseh cerkvah so zvonili, možnarji so pokali, godba pa je svirala državno himno. Župan je pozdravil Nj. V. kralja z dobrodošlico. V razgovoru s predstavniki občine se je Nj. V. kralj interesiral za industrijo, ki je tu zelo razvita. Nato je krenil Nj. V. kralj proti Zadvarju, spremljan od navdušenih vzklikov številnega naroda. Nekaj časa se je zadržal pri vodopadu Gubavici na reki Cetini. Ob 8.50 pa je prispel v Zadvarje, kjer se je nekaj časa razgovarjal z zastopniki občine. Ob četrti na 10 se je odpeljal v Šestanovec, nato pa v Lovrec, ki je bil ves v zastavah in zelenju. Pod slavalokom, ki so ga postavili Nj. V. kralju na čast, se je nekaj časa razgovarjal s kmeti, nato pa preko Krimevoda nadaljeval pot v Imotski, od vseh strani burno pozdravljen od naroda.

Split, 9. jul. (Tel. »Slov.«) Nj. V. kralj je prenočil na jahti »Vila« v bližini Trogira. Snoč so dospeli v Trogir dr. Drinković in splitski župan Jakša Račić z občinskimi svetniki, da se poklonijo kralju. Trogirske občinstvo je z godbo priredilo Nj. V. kralju navdušene manifestacije. Vsi okoliški hribi so bili osvetljeni. Posebno lep utis pa so napravile osvetljene črke: »Živio Nj. V. kralj!«, ki so se videle daleč na morje. Te manifestacije so trajale pozno v noč, dokler nista veliki župan in župan trogirski naprosila občinstvo, da se razide.

Belgrad, 9. jul. (Tel. »Slov.«) Danes ob pol 11 dopoldne je odpotoval Nj. V. kralj v Imotski. Z avtomobila je stopil že pred mestom in šel potem peš v občino, spremljan od velikih množic navdušenega občinstva, ki je Nj. Veličanstvu poljubljalo roko. Mesto je bilo svečano okrašeno z

zastavami in zelenjem. Pri sprejemu sta sodelovali orlovski in sokolski godba. Pred občino je občinski načelnik imel pozdravni govor, nakar se je Nj. V. kralj zadržal z njim in z okrajnim glavarjem v daljšem razgovoru. Nj. V. kralj se je razgovarjal tudi s prisotnim občinstvom ter nekaterim ponudil roko. Pri sprejemu je bil prisoten tudi splitski škof Bonifacij, ki se je slučajno nahajal v Imotskem. In s katerim se je Nj. V. kralj pristrčno pozdravil. Po načelnikovem govoru je malo deklete ponudilo Nj. V. kralju sol in kruh. Nj. V. kralj se je zadržal v Imotskem 20 minut.

Nato se je Nj. V. kralj podal preko Kamenmosta v Vrgorac. V Kamnem mostu je množica kmetov navdušeno pozdravljala kralja.

Nj. V. kralj je došel v Zagreb ob 11.30. burno pozdravljen od zbranega ljudstva. Vladar je stopil z avtomobila ter se razgovarjal s kmeti. Otroci so mu dajali cvetja. Malo deklete mu je deklamiralo pozdravno pesem.

Nato se je odpeljal Nj. V. kralj z jahto v Makarsko. Od tu se je odpeljal v Drač. Prebivalci vseh okoliških krajev so prišli k obali in navdušeno pozdravljali svojega kralja ob pritrkovanju zvonov.

Nj. V. kralj je nato obiskal še Supetar, kjer se je izkrcal. Nato se je zopet vkrcal na svojo jahto »Vila« ter nadaljeval svojo pot v Split. Vhod v luko je bil zelo svečan. Mornarica ga je pozdravila s topovskimi streli, letala so krožila nad jahto, ladje pa so ga pozdravljale s predpisanimi znaki. Ogromna množica ljudstva ga je pozdravljala z vzkliki kralju in domovini. V imenu splitske občine je Nj. V. kralja pozdravil župan Račić. Nj. V. kralj se je razgovarjal z zastopniki oblasti, nato pa pregledal častno četo vojske in telovadnih organizacij. Nato je vstopil v avto, ki si je z veliko težavo delal pot skozi množico. Nj. V. kralj se je odpeljal v smeri proti parku Marjan, kamor ga je spremljala navdušena množica.

Za mir na Balkanu

Demarša Francije in Anglije za ublažitev napetosti -- Naša miroljubnost in naše zahteve -- Upadi bolgarskih komitašev v Grčijo

Sofija, 9. julija. (Tel. »Slov.«) Poluradni tisk prinaša vest, da se francoski in angleški predstavniki storili istočasno korake v Belgradu in Sofiji radi ublažitve napetih odnosov med obema sosednjima državama, ki so se v poslednjem času znatno poslabšali.

Ob priliki svojega obiska, ki sta ga odpravnik poslov storila v soboto v Sofiji, sta v teku razgovora izrazila skrb svojih vlad radi slabih razmer, ki vladajo med obema državama. Pri tej priliki sta francoski in angleški odpravnik poslov izjavila namestniku bolgarskega zunanega ministra, da se Francija in Anglija nadejati, da bosta Jugoslavija in Bolgarija poravnali svoje spore v duhu pomirljivosti in v cilju, da se obvaruje mir na Balkanu.

Sofija, 9. julija. (Tel. »Slov.«) Sofijski list »Zname« prinaša vest, da se v sofijških političnih krogih smatra korak Anglije in Francije kot znak za pomiritev in ublažitev napetih odnosov med Belgradom in Sofijo.

Poluradni tisk kakor tudi krogi, ki so blizu predsedniku vlade Ljapčevu, prinašajo slično obvestilo in potrjuje ta demarš, ki sta ga Francija in Anglija storili v Sofiji in Belgradu.

Nam se kljub vsemu zdi zelo zagonetno in čudno nastopanje in držanje sofijske vlade

in vzdržujemo najboljše stike s svojimi sosedi, potrjuje sistematično delo in pogajanja med nami in Madžarsko, s katero smo v teh par mesecih že sklenili nekoliko pravnih in socialnih konvencij.

Preureditev naše konzularne in trgovinske službe v inozemstvu predstavlja koristen napor v ministrstvu za zunanje zadeve. S potrebnimi navodili, z osredotočenjem zunanje službe, s tesnimi stiki in sodelovanjem ministrstva z gospodarskimi ustanovami in z drugimi reformami je dosežena upravna ureditev naše konzularne službe, ki bo dala zelo povoljne rezultate.

V teh mislih se vidi obenem popolno soglasje naših zunanje političnih smernic z onimi, ki vodijo tudi našo notranjo politiko: mirno utrjevanje naše države po lojalnem sodelovanju z velikimi in sosednimi državami ter okrepljanje njenih moralnih in gospodarskih podlag na znotraj.

in javnosti napram tako velikemu in važnemu vprašanju.

Ko bi obe državi morali rešiti spor, od katerega so odvisni dobri odnosi med njima, potem bi bilo popolnoma prirodno in bilo v redu, da se podvzamemo mnogo bolj resna sredstva kakor so ona, katerih se poslužujeta bolgarska vlada in bolgarski tisk.

Naše stališče in posebno še stališče naše vlade je utemeljeno v svoji polni dobronamernosti na konferenci v Pirotu.

Za nas pirotski protokoli predstavljajo siguren argument naših najboljših namer za likvidacijo nerešenih vprašanj z Bolgarijo. Mi dalje trdimo, da so naše zahteve edino sredstvo, če se iskreno želi boljših odnosov in lojalnih stikov.

Mi smo zahtevali, da se uredi obmejni promet in to ostane za nas popolnoma upravičena zahteva. Nikdar in v nobenem slučaju ne moremo dopustiti, da bi se preko naše meje moglo hoditi ob vsakem času in na vsakem kraju. Za meje na svetu velja to pravilo in bo veljalo tudi za našo mejo napram Bolgariji.

Drugo je vprašanje iz pirotskega protokola ureditev dvolastniških posestev. To ne predstavlja niti za Bolgarijo neko posebno važnost niti za nas neko veliko finančno vprašanje. Če je kaj dobre volje, se zadeva lahko reši tudi brez komplikacij.

Isto je tudi z našo zahtevo, da se mora prečistiti obmejna cona v širini 10 km na naši in na bolgarski strani. Mi smo predlagali, da se s tega območja odstranijo vsi emigranti, vse nezakonite organizacije, ki jih bolgarska vlada tolerira, z eno besedo vsi elementi, ki kršijo suvereniteto državnih meja in delajo nered na tujem ozemlju.

To so naše zahteve, na bolgarski vladi pa je, ali jih hoče sprejeti ali ne.

Atene, 9. jul. (Tel. »Slov.«) Štiri male bolgarske komitske tolpe so udrele preko grško-trakijske meje ter zakrivilo zločinstva proti prebivalstvu. Obmejne čete jih zasledujejo.

Dr. Korošec v Belgradu

Belgrad, 9. jul. (Tel. »Slov.«) Prometni minister dr. Anton Korošec se je vrnil nocoj ob pol 6 iz Prage v Belgrad, kjer je, akoj prevzel posle svojega resora

Kralj obiše Češko

Praga, 9. julija. (Tel. »Slov.«) Ob priliki velikih manevrov češkoslovaške armade, ki se bodo vršili v prihodnjem mesecu na Moravskem, bo češkoslovaški generalni štab povabil poleg predsednika Masaryka tudi Nj. V. kralja Aleksandra I. Za jugoslovanskega kralja se bo pripravil grad Kromeriz.

Invalidska sodišča

Belgrad, 9. julija. (Tel. »Slov.«) Invalidski zakon določa poleg stvari, ki smo jih že javili, o invalidskih sodiščih sledeče: O pridobivanju oziroma zgubi invalidnosti, invalidskih podpor in pomoči rešujejo v prvi instanci invalidska sodišča, v drugi pa višje invalidsko sodišče. Invalidska sodišča obstoje v vseh mestih štabnih, divizijskih in oblastnih poveljstev, višje invalidsko sodišče pa je eno za celo državo s sedežem pri ministrstvu socialne politike.

Minister za soc. politiko se pooblašča za splošno ali delno revizijo zdravstvenega in premoženjskega stanja vojnih invalidov ali oseb, zaščitenih po tem zakonu. — Revizijo zdravstvenega stanja bodo vršile vsako leto rekrutne komisije vojnih okrožij.

Glede odkupa invalidnin in invalidskih podpor določa zakon, da invalidom, oziroma onim, ki uživajo podporo, lahko država izplača na njegovo prošnjo invalidnino ali invalidsko podporo enkrat za vselej. Odkupnina se bo izplačala prvenstveno onim vojnim invalidom, ki imajo manjši odstotek nesposobnosti, ali so še mladi, dalje vdovam z otroci, ki bodo kmalu začeli služiti. Prošnje za odkup invalidnine ali invalidske podpore pregleduje komisija, ki jo imenuje minister socialne politike. Narodni invalidski fond, ustanovljen z invalidskim zakonom iz leta 1925, ostane še nadalje. V glavnem se steka v ta fond subvencije vsakoletnega državnega proračuna. Dohodki narodnega invalidskega fonda se prvenstveno uporabljajo za zdravljenje vojnih invalidov.

Iz prehodnih naredb povzemamo, da se višje invalidsko sodišče ustanovi 15. julija t. l. in da ta dan preneha delovati sedanje višje invalidsko sodišče v Belgradu, Zagrebu in Sarajevu. Invalidska sodišča se bodo organizirala 15. avgusta t. l. Okrajni sodniki oziroma sodniki pri prvoinstančnih sodiščih, ki so po invalidskem zakonu iz l. 1925 reševali invalidske predmete v prvi instanci, bodo dostavili vse nerešene predmete do 15. avgusta t. l. invalidskim sodiščem. Invalidnine, invalidske podpore in pomoči po tem zakonu začnejo teči 1. januarja 1930. Invalidni dodatki in denarne podpore se bodo izdajale vsem do 30. septembra t. l., vključno po starem zakonu. Po tem roku se bodo izdajale samo onim osebam, ki v smislu novega zakona dobe od njih pravico. Invalidske podpore in dodatki po odredbah zakona o invalidih iz l. 1925 prenehajo v vsakem slučaju od 1. oktobra 1929 vsem invalidom pod 30 odstotki nesposobnosti. Osebe, ki imajo pravico do invalidnine in denarnih podpor po 1. oktobru t. l., morajo takoj, ko stopi v veljavo novi invalidski zakon, prijaviti sodišču svoje zahteve. Sodišča so dolžna o njih takoj reševati.

Zakon obsega 118 paragrafov ter je bil podpisan na Bledu 4. julija t. l.

Odkrita komunistična organizacija

Belgrad, 9. julija. (Tel. »Slov.«) Potem ko so bile odkrite komunistične organizacije v Zagrebu, Nišu in Velikem Bečkereku, so jo sedaj odkrili tudi v Velesu. Dosedanje preiskave so dognale glavne funkcionarje te organizacije. Razen tega pa je policija našla tudi tiskarski stroj, ki se je nahajal v za to pripravljenem kletnem prostoru. Tu so se tiskali letaki, nekaj pa jih je bilo dunajskega proizvoda ter so bili tam shranjeni, da bi se z njimi širila komunistična propaganda v teh krajih. Dosedanja preiskava je dognala tudi, da je bila ta organizacija financirana z Dunaja in da so glavni vodilni člani in funkcionarji dobivali mesečne honorarje po kurirju z Dunaja. Preiskava se nadaljuje. Krivci bodo izročeni sodišču za zaščito države.

Zakon o srbski pravoslavni cerkvi bo podpisan šele v jeseni, ker pride še v razpravo pred vrhovni zakonodajni svet, ki se pred septembrom ne bo sestel. Ta zakonski načrt je izdelal pravosodni minister Srskič.

Izza plota

»V 'Slovenca' od 22. aprila 1928 št. 93 sem objavil članek 'Izza plota' in v njem pasus o gospodu županu v Tržiču z dodatnim tekstem, iz katerega bi se moglo sklepati, kakor da se imenovanemu gospodu očita kate-rakoli nekorektnost. Članek je bil napisan v dobri veri, zgolj v svrhu polemike na podlagi prejetih informacij. Ker sem se naknadno uveril, da so bile te informacije netočne, zato objavljeni tekst lojalno preklicujem in dajem s tem gospodu zadoščenje. Fran Smodej.«

Fr. Jaklič:

Vzroki našega siromaštva

O vzrokih našega siromaštva naj vam povem? Da bi ugotovil in razkril vse vzroke reničnega siromaštva, bi bilo treba pač temeljitega premišljevanja in iskanja. Ker je pa uvedena anketa, bo pač vsak nekaj povedal in konečno se bodo ugotovili pravi vzroki siromaštva, kakršnega imamo v izvestnih pokrajinah naše domovine in v posameznih plasteh naroda.

Po mojem naziranju je siromaštvo ondi, kjer ljudje nimajo zadostne prehrane in si ne morejo nabavljati potrebnega oblačila in si ne morejo pripravljati stanovanj, ki bi bila udobna bivališča družinam tudi v slučaju slabega in blodnega vremena.

Iz lastnega opazovanja poznam gospodar-ske razmere kočevskega okraja in okolice. St. Janža na Dolenjskem. Kočevski okraj ima deloma popolnoma kraški značaj, deloma so pa naseljeni kraji v višini 500 do 800 m nad morjem, torej za kmetijstvo zelo neugodni. V teh krajih je v družinah, ki se bavijo samo s kmetijstvom, pač siromaštvo doma, ker redka so leta, v katerih bi domač pridelek zadoščal za prehrano. Da so navzlic skopi naravi ostali naseljenci v teh krajih, jim je pomagala domača obrtnost, katere so se oprijeli, da so dobili še iz nje dohodkov, ki jim jih kmetijstvo ni moglo dati. Vsa ribniška dolina preko Slemen in krajev nad Robom se bavi poleg kmetijstva še z izdelovanjem lončarskega blaga, znane suhe robe, v glavnem rešeta in škafi; naredi se pa tudi silne množine zobotrebecev. Obrtnost jim donša tisto, kar jim zemlja premalo da. Od Sodražice čez Loški potok do Cabranke, koder je prebivalstvo vajeno dela v šumah, pa gredo vsako jesen trume moških v slavonske gozdove, Rumunijo in druge gozdnate pokrajine, kjer se preživljajo z obdelovanjem lesa in na ta način pridobe, kar jim da domača zemlja premalo. O Kočevskih je znano, da se na splošno bavijo s krošnjarstvom, da odganjajo glad iz domačih koč.

Siromaštvo teh krajev bi se dalo omiliti s skrbnejšim in umnejšim kmetovanjem. Veliko gospodarskega pouka, poznavanjem umet-nih gnojil in pravilnim uporabljanjem, pridelovanje boljše krme po travnikih in seno-žitih, več živinoreje v zvezi z mlekarstvom, po-leg tega bi bilo treba domačo obrtnost povzdigniti s finejšo obdelavo sedanjih izdelkov, poiskati nov vzorec, dobiti stroje za obdelavo lesa, poiskati za izdelke novih odjemalcev in pa izogniti se pri razpečevanju kolikor mogo-če posredovalcev. Že pred dvajsetimi leti sem opozarjal, da posredovalci, ki v zapadnih državah razpečavajo zobotrebece in podobno, lepo zaslužijo že s tem, da naše blago lepo opre-mijo v zavojčke in jim dajo angleško ali nem-ško etiketo. To bi se vse lahko zgodilo doma. Siromaštvo v teh krajih bi se dalo premagati, četudi je narava zelo skopa, zakaj ljudstvo je bistrega uma in v obče skromno in varčno.

Nasprotno sem opazil v St. Janžu in so-se-dnih farah, dasi je podnebje milejše in zem-lja bolj plodna, več siromaštva kakor v prej omenjenih krajih. Je res, da imajo posamez-niki še kolikor toliko udobna stanovanja in pridelajo dovolj živeža, vendar je v večini dru-žin siromaštvo, kar se pozna na opremi sta-novanj, na obleki, in na obrazih se jim po-zna, da je prehrana nezadostna. Moški in žens-ke dobe delo v premogovniku, žal je moško kakor žensko delo tam, dasi naporno, tako slabo plačano, da zaslužek ne zadostuje za prehrano delavca, kaj še za dovoljno prehrano družine. Je pa resnica, da je v ondotnih kra-jih pijača veliko preveč v navadi. Vsaka pri-ložnost — in koliko priložnosti dobi človek tekom življenja! — se porabi za pitje. Vino jim je zdravilo, vino krepčilo, namešča naj jim hrano. Ondotni kmetje so veliko preveč zaverovani v svoje vinograde, katerih pride-lek pač ne more tekmovali z vinom, ki se pri-deluje v boljših, toplejših legah. In tako se vino povzije izvečine doma; le v najugodnej-sih letih se ga morebiti izvozi nekaj iz kraja. Ondotni kmet, ki ima vse misli obrnjene v nograd, kamor izvozi najboljši gnoj, kjer pu-sti največ svojih telesnih sil, nima ne časa, ne volje za pravilno obdelovanje polja, ki bi mu dajalo večje dohodke. Tako jim je hlev in polje postranska, a vinograd, ki je nekaka lo-terija, jim je vse. Posledica je pomanjkanje živeža, za vino denarja ne dobe, ker ne mo-rejo z vinom nikamor. Kar ga ne prodajo do-mačim gostilničarjem, ga popijejo doma ali pa potujejo »pod vejco« in tako vinograd, ka-terege obdelovanje je naporno in drago, niti od daleč ne prinaša primernih dohodkov, ker se za vino ne dobi denarja od drugod. Name-sto vir blagostanja, jim je vinograd vir siro-maštva.

In tudi zaslužek v premogovniku, ki je itak premajhen, vržejo le premnogokrat v vi-no. Značilno je za mišljenje vseh krogov dej-stvo, da praznujejo rudarski praznik sv. Bar-bare s pijačo in podjetje vsako leto prispeva nekaj tisočakov h pijači in posledica vsako-letnega rudarskega praznika je pijančevanje in poboji. Ali res ni človeka tam doli, ki bi imel nekaj zmisla za drugačne človeške po-trebe kakor je pijača, ki je izvor glavnih po-vzročiteljev ondotnega siromaštva?

Priliko imam spoznavati gospodarske in

Vsi zarotniki aretirani

Povsod vlada mir in red

Belgrad, 9. jul. (Tel. »Slov.«) Romunsko poslanstvo v Belgradu je prejelo iz Bukare-šta od romunskega zunanjega ministra brz-ojavko sledeče vsebine: Povodom glasov, ki so krožili o nekih neredih v Bukareštu in Romu-niji, Vam sporočamo, da so ti glasovi popol-noma neosnovani. Varnostni organi so odkrili poskus, da se v Bukareštu organizira od ne-koliko brezvplivnih osebnosti neke vrste za-roti proti javnemu redu. Vodja te zarote je bil bivši polkovnik Stolica. Red ni bil nikjer moten, ker je bil poskus odkrit, preden je prišlo do njegove uresničitve. Pri tem poskusu sta sodelovala dva nižja častnika, kapetan Zambrá in podporočnik Georgescu, z nekoliko delavci. Vsi so aretirani ter se preiskava na-

daljuje. V Bukareštu in celi državi vlada naj-lepši mir. Vojska pa je, kakor vedno, na višini svojega poslanstva.

Bukarešt, 9. jul. (Tel. »Slov.«) Celo vod-stvo odkritega komplota je bilo, kakor se zdi, edino v rokah bivšega polkovnika Stojce, ka-teremu se je posrečilo pridobiti zase sicer po-vsem korektno osebo. Notranje ministrstvo je bilo že dolgo časa na sledi temu prevratnemu rovarstvu, tako da se je vstaja zadušila že v stadiju razvoja in so se mogli aretirati vsi ude-leženci. Vestí, da bi bile pri komplotu udele-žene visoke vojaške osebnosti, so fantastične izmišljotine. Po izjavah aretirancev se je cela organizacija komplota omejevala na delovanju glavnega krivca.

Velika nesreča na morju

Na manevrih sta trčili dve podmornici — Ena se je potopila

London, 9. julija. (Tel. »Slov.«) Pri mor-nariških manevrih sta v bližini valiziške obali v kanalu St. Georg pri St. Head trčili skupaj podmornici. Ena od njih, »H 47«, se je potopila. Admiraliteta je danes zvečer obja-vila imena moštva in častnikov, ki so se na-hajali na krovu potopljene podmornice »H 47«. Po tej objavi je smatrati, da se je 21 oseb potopilo skupaj z ladjo ter jih je sma-trati za mrtve. Od podmornice »L 12« je bil en mož ranjen in je na posledice te poškod-be umrl. Celokupno število žrtev znaša torej 23 oseb. Poveljnik podmornice in njen tele-

grafist sta edina, ki sta ostala pri življenju. Podmornica leži v globlini 324 m, torej vse-kakor preveč globoko, da bi se jo moglo do-seči z navadnim potapljaškim orodjem. Ru-šilec »Hanth«, ki je danes odplul iz Ply-moutha, je dobil povelje, podati se kolikor mogoče hitro na kraj nesreče. Istotako sta bila poslana tja dva navadna parnika.

V spodnji zbornici je danes zastopnik pomorskega ministrstva izjavil na interven-cijo, da ne obstoja nikako upanje, da bi se moglo rešiti moštvo potopljene podmornice. Preiskava je v polnem teku.

Poostritev madžarsko-českega spora

Budimpešta, 9. julija. (Tel. »Slov.«) Česko-slovaški poslanik v Budimpešti je danes izro-čil zunanjemu ministru Valku noto svoje vlade, v kateri ta protestira proti načinu aretacije železniškega uradnika Peché pri postaji Hidas-Nemeti in zahteva garancije, da se taki slučaj-i ne bodo več ponovili. V noti dokazuje česko-slovaška vlada, da so madžarske oblasti kršile medsebojno pogodbo o železniškem obmejnem prometu. Ne glede na to, kaj je kak uradnik zakrivil, ga ne sme oblast one države, katere državljani ni, aretirati, temveč naznaniti ga njegovim predstojnikom.

V madžarskih političnih krogih je povzro-čila nota veliko iznenadenje. Nota se smatra zelo agresivno. Trdi se, da zahteva Českoslo-vaška za obmejne uradnike naravnost privla-giran položaj, kar ima za posledico, da neovi-rano delajo špionažo. Politični krogi zahtevajo, naj odgovori madžarska vlada na českoslova-ško noto v zelo ostrem tonu.

Praga, 9. jul. (Tel. »Slov.«) Madžarsko-českoslovaški incident, o katerem se je več-raj mislilo, da bo v najkrajšem času porav-

nan, se je danes zelo poostril, kajti madžarski politični krogi so s českoslovaško noto v tej zadevi zelo nezadovoljni. V tukajšnjih uradnih krogih se govori z začudenjem, da je madžar-ska vlada spravila stvar v javnost, ne da bi prej odgovorila českoslovaški vladi, kar ni-kakor ne odgovarja diplomatskim običajem. Ako bo oficijelna madžarska nota izpadla v tem zmislu, kakor poroča madžarski tisk, bo to pomenilo zopetno poostrenje konflikta. V tem slučaju ne bo niti govora, da bi se pro-met na postaji Hidasnemeti zopet vzpostavil. O nadaljnjih korakih se bo morala Praga še posvetovati.

Poslanik Pallier bo še danes ponovno stopil k madžarskemu zunanjemu ministru ter bo v imenu svoje vlade zahteval od njega do-kaze, da je Pecha res bil zasačen pri vohun-stvu. Ako bo madžarski vladi uspel dokaz Pechine krivde, ne bo zahtevala Českoslova-ška izpustitve Peché iz zapore ter ga bo pre-pustila madžarskim sodiščem. Ker je pa na vsak način aretacija bila nekorektna, bo za-htevala českoslovaška vlada od madžarske vla-de opravičilo.

Proti „Heimwehru“

Senzacije levičarskega tiska -- Netočne vesti o naši demarši

Wien, 9. julija. (Tel. »Slov.«) Radikalno levičarski »Abend« prinaša kot senzacijo po-ročilo, da je jugoslovanski poslanik na Du-naju v zadnjem tednu imel dvakrat pri zu-nanjem ministru audience, v katerih je zahte-val pojasnila glede razkritij »Arbeiterzeitung« o namenih Heimwehra. Po teh vestih bi do-bila Heimwehr proti Jugoslaviji in Českoslo-vaški vojaško pomoč od Italije ter Madžarske v slučaju, ako bi prišlo na mejah med Heim-wehrovc in omenjenima državama do oboro-ženega spopada. Po listu je baje jugoslov-an-ski poslanik že v začetku preteklega tedna interveniral pri zveznem kanclerju Streeru-witzu v tej zadevi. Par dni pozneje je bil baje pri vodji zunanjega ministrstva generalnemu tajniku Petru, kjer je v imenu svoje vlade zahteval jasno izjavo avstrijske vlade. Gene-ralni tajnik Peter je dokumente, objavljene od »Arbeiterzeitung« označil kot pretirane. Po-slanik naj bi bil nato energično odgovoril, da

beseda »pretirane« ni nikakor na mestu, da ta beseda ne znači nikak odgovor. Ali so do-kumenti »Arb. Zeit.« ponarejeni, ali pa so re-snični. Da so pretirani, ni noben zadovoljujoč odgovor. Merodajno za Jugoslavijo je le dej-stvo, da se Heimwehr udejstvuje po odkritjih »A. Z.« v zunanji politiki in to na način, ki bi ji mogel škodovati.

Iz dobro informiranih krogov je izvedel vaš poročevalec, da se v zadnjem času ni vršila nikakva demarša, torej tudi ne od strani jugoslovanskega poslanika. Poslanik naše dr-žave na Dunaju sploh ni posetil zveznega kanclerja; generalni tajnik Peter pa se mudi na dopustu.

Potovanje Venizelosa

Atene, 9. jul. (Tel. »Slov.«) Kakor se čuje iz okolice ministrskega predsednika, namerava Venizelos po svojem obisku v Berlin posetiti tudi Dunaj in Budimpešto.

družabne razmere predmestja, katerega oživ-ljajo kmetijski in delavski sloj ter pestra druž-ba najrazličnejših javnih in zasebnih usluž-bencev. Na prvi hip bi človek mislil: tu je blagostanje. Življenje kakor v mestu, zlasti ženske so najmodernejše oblečene, kmetom ni treba ponujati pridelkov na prodaj, ker pro-dajo vse izlaha, sirene obsežnih tvornic na-povedujejo dnevi čas in iz mogočnih dimni-kov tvornice se valijo stebri črnega dima noč in dan skozi vse leto. Torej dovolj dela in zaslužka za pridne roke. Toda kdor ima pri-liko bolj pogledati v živo, pa zapazi prena-polnjena stanovanja, skrajno nehiigijenična stanovanja v kletih in podstrešjih ter vsa-kršnih luknjah. Ko vidi, da se postavlja čim-dalje več barak in zasilnih stanovanj, pa vidi, da je vendar še dovolj siromaštva, dasi skoraj vse služi. Zakaj? Res je, da so plače raznih nameščenecv kaj pičlo odmerjene in da zlasti družine z nedoletnimi otroci kaj težko žive. V tvornicah, ki vse obratujejo s tuji kapitali-om, imajo vodilna dobro plačana mesta v pi-sarnah tuje, kakor se tudi domači delavec, ki bi se lahko kvalificiral za dotično stroko, od-ri-va od boljšega dela. Nižji uradniki in de-lavci so kajpada domačini in tem se odmerja tedenska plača v 150—250 Din dostikrat za sedemdnevno delo. Kako naj se s tem preživ-

ljuje in oblačijo ter stanujejo v udobnih sta-novanjih? Pri najboljšem variranju ni dovolj za vse, kar človek neobhodno potrebuje, da ne trpi njegovo zdravje.

Kdor je imel priliko spoznati delovanja dobrotelnih društev, je videl vso revščino de-lavskih družin. Je včasih kriva bolezen in brezposelnost, a največkrat le alkohol.

Pri nas je preveč alkoholne vzgoje, pre-več svetišč alkohola imamo, kamor hodijo žrtvovati vsi šibki značaji, ki se ne znajo upreti zapeljivostim alkohola. Naše predmestne krč-me, dokaj primitivne, ne pogrešajo pivcev, zlasti pa je bučno v sobotah in nedeljah, ko zapravlja delavstvo svoje težko zaslužene dni-ne. Nemirne so sobote in nedeljske noči pri nas! Kréma vzame delavcu večji del teden-skega zaslužka, a družina doma hira v po-manjkanju... Alkoholizem je le prevelik in preočiten vzrok siromaštva premnogih slojev naroda pri nas kakor tudi širom naše domo-vine in nevenljivih zaslug za ohranitev naro-da bo imel tisti državnik, ki bo zaprl vsaj ob sobotah in nedeljah pivnice. Pri tej prislilni vzgoji naroda bi morala sodelovati vzgoja v šoli, v družini in vsa naša javna vzgoja s ti-skom in besedo. Uspešna bo pa takrat, ko bodo mnogoteri vzgojitelji poleg besede po-dali tudi primeren vzgled.

Komerz na čast zmagovalcem

Po sprevodu se je vršil v zeleni dvorani hotela »Union« prisrčen komerz, ki so se ga udeležili prijatelji orlovstva med drugimi ob-lastni komisar dr. Natlačen, predsednik Pro-svetne zveze dr. Mohorič, ravnatelj Remeč, bivši prosvetni šef dr. Cepuder, pisatelj Finž-gar in drugi. V imenu Jugoslovanske orlov-ske zveze je njen predsednik dr. Žitko po-zdravil orlovsko in orliško tekmovalno vrsto, ki sta proslavili pred celim svetom ne samo sebe, temveč tudi jugoslovanske barve ter s tem utrdili ugled Orli, ki je pristna slovaška organizacija, pred mednarodnim forumom. — Dr. Mohorič je pozdravil Orle zmagovalce v imenu Prosvetne zveze. Tudi na kulturnem polju so Orli najboljši delavci in ko bi se vršila tekma tudi v prosvetnem delu, je pre-pričan, da bi tudi v tem oziru odnesli Orli prvo mesto. Gospodična Lebarjeva je pozdra-vila orliško vrsto, ki je odnesla v mednarodni tekmi v Pragi častno mesto, povdarjač, da je s tem ime slovenske žene tudi po tem pr-vem nastopu orliške vrste postalo javno in slavljeno. Zato jim v imenu slovenskega žen-stva čestita, da so slovensko zastavo postavile v vrsto velikih in mogočnih narodov.

Vseučiliški profesor dr. Fabijan je po-zdravil tekmovalce v imenu Slovenske orlov-ske zveze. Ta zmaga predstavlja višek zlasti v eni lastnosti: v skupnosti in disciplini orga-nizacije, ki je zrastle iz ljudstva. V tem oziru naj bo orlovska organizacija v zgled drugim. Zlasti še današnjemu času razkosnosti je po-trebna organizacija, ki kaže na strnjenoost in disciplino. Veselje nad praško zmago pa bi ne bilo tako veliko, ako bi bilo to samo prven-stvo v telovadbi. Svoj pomen ima zlasti v tem, da iz tega tekmovanja raste prvenstvo Slovencev, Jugoslovancev, celotnega človeka. To naj bo apostolat praškega prvenstva.

Nato je govoril oblastni komisar dr. M. Natlačen, ki je v imenu slovenskega naroda čestital Orlom, ki niso nastopili in zmagali sa-mo kot Slovenci, temveč zlasti kot Jugoslova-ni. S tem so znali kot Orli podrediti svoj ožji interes skupnemu državnemu interesu. Ta mi-sel naj vedno prevladuje v orlovstvu.

Nato se je načelnik tekmovalne vrste br Hvale iskreno zahvalil vsem govornikom za čestitke.

Končno je še govoril g. župnik in pisatelj Finžgar, ki je izrekel veliko spoštovanje de-orlovstva, ki je v zmagi nakopičilo ogromno delo, ter zaupanje, ker tako delo ne more biti brez uspeha. Slovenci ne bomo zmagovali s številom, temveč s popolnostjo svojih del. Ne gre za koliko, temveč kakšni fantje in kakšna dekleta ste. V tem kvalitativnem delu imamo Slovenci veliko nalogo v državi.

Po veselem razpoloženju in petju se je komerz zaključil.

Kongres mednarodne trgovske zveze

Amsterdam, 9. jul. (Tel. »Slov.«) Na kon-gresu mednarodne trgovske unije se bo razprav-ljalo o novi banki za mednarodne plačilne obvez-nosti (reparacijska banka). Ta banka bo imela najbrže svoj sedež v Amsterdamu. Največ izgle-dov za kandidata predsednika te banke ima Francoz Quesnay, potomec slovitega francoske-ga nacionalnega ekonoma 18. stoletja. Quesnay je bil predsednik francoske delegacije na pariški izvedeniški konferenci in je danes gospodarski ravnatelj francoske banke.

Amsterdam, 9. jul. (Tel. »Slov.«) Kongres mednarodne trgovske unije je danes sprejel sta-lišče srednjeevropske rečne konference na pred-log madžarskega delegata Hantosa. Konferenca srednjeevropskih držav v rečnoplovbenih vprašanjih se je vršila letos spomladi v Budimpešti. Mednarodna gospodarska zbornica je mnenja, da lahko vsaka podonavska država mnogo pri-pomre k dvigu trgovine po Donavi. Istočasno pa misli, da bi bila naprava kanalske mreže, ki bi vezala Reno, Weser, Labo, Odno in Vislo med seboj in z Donavo, izredno velike važnosti za dvig gospodarskih odnošajev srednjeevropskih narodov.

Odločitev o naših dolgovih

Haag, 9. julija. (Tel. »Slov.«) Haško raz-sodišče bo prihodnji petek objavilo rezultat razprave glede francosko-jugoslovanskih dol-gov.

Proces proti zarotnikom

Carigrad, 9. jul. (Tel. »Slov.«) Danes do-poldne se je začela v Smirni razprava proti Turkini kadinji Hanumi. Za proces vlada veli-kansko zanimanje. Obtoženi so še: njena mati, sestra, brat in njen mož, kakor tudi dva tur-ska odvetnika in armenski zdravnik radi za-rote proti Kemal paši.

Atene, 9. jul. (Tel. »Slov.«) General Pan-galos je bil danes pogojno izpuščen iz zapore, potem ko je imel priliko braniti se pred fi-nančno komisijo; vložiti je moral kavcijo ne-kako 14.000 Din našega denarja. Istotako sta bila izpuščena njegova ministra finančni mi-nister Tantalidis in notranji minister Vogho-pulos. Proces proti Pangalosu se bo pričel v kratkem.

Dunajska vremenska napoved. Večinoma jasno. Prirastek temperature.

Sveta življenje in vrvenje

Kalif kot trgovec s citronami

Na otoku Cipru v sodni dvorani. Sluga pokliče trgovca s citronami Hussein. Vstopi razcepčan mož v spremstvu mlajšega moža. Vsak človek pozna oba. Mlajši je Husseinov sin Ali. V sodni dvorani je zbrana cela družba razburjenih ljudi: upniki. Prišli so novi, živahno razpravljali, zabavljali in kleli. Od zadnje razprave se je število tožiteljev znatno povečalo. Zahtevali so denar za vse mogoče. Toženi je samo odkimal: Ne plača nič, ne more in ne bo plačal. Sodnik je pozval Husseinu,

Hussein

25-letnica Krügerjeve smrti. Te dni (14. t. m.) bo preteklo petindvajset let, kar je umrl nekdanji voditelj Burov in duša — seveda brezuspešnega odpora proti angleški aneksijski politiki Ohm Krüger.

naj napove konkurz, sicer bo napravil ž njim kratak proces. Kar uganja, je gola goljufija.

Sedaj je pa postal Hussein hud. »Dajte mi časa,« je dejal, »potem bom storil, kar bo mogoče. Izjavljam pa še enkrat, da odgovarjam samo za dolgove, ki sem jih napravil kot trgovec s citronami. Kako sem živel, ko sem prišel sem, da ne govorim o tem, kako se mi je godilo v domovini! V začetku sem imel štiri sobe, nato samo dve, in sedaj stanujem v luknji, slabše kot pes. Rad bi vedel, kdo od tukajšnjih prebivalcev z ženo, dvema sinovoma in kuharico bi hotel bivati v takem stanovanju!«

»Tvoja krivda je!« je kričalo več mož. »Če ničesar ne razumeš o trgovini s citronami, bi si moral izbrati kak drug poklic.«

»Za nobeno drugo trgovino nisem bil boljše ali slabše pripravljen,« je odvrnil toženi. »Delal sem pridno; če sem imel smolo, kaj morem za to. Tudi nisem prišel semkaj prostovoljno. Pustili bi me naj v domovini mojih očetov.«

»Kupoval si stvari, ki so bile nepotrebne,« mu je očital sodnik. »Čemu si rabil puške, municijo?«

»To sem potreboval kot kalif! Kot kalif vseh muslimanov!« se je zagovarjal Hussein.

Imel je prav. Sedaj od vseh strani zasledovani trgovec s citronami namreč ni nihče drugi kakor prvi kralj Hedžasa, katerega so Angleži radi njegovega prijateljstva z Nemci vrgli s prestola in skupno s prestolonaslednikom Alijem pregnali na otok Ciper. Njegova mlajša sinova Feisal in Abdallah sta smela nastopiti vladarstvo, prvi kot kralj Iraka, drugi kot emir Transjordanije, morala sta pa obljubiti, da ne bosta na noben način podpirala svojega očeta. Še več. Angleži so jima celo prepovedali poravnati prejšnje Husseinove dolgeve. Tako se je zgodilo, da so se trgovskim upnikom na Cipru pridružili tudi drugi upniki: finančniki, ki so Husseinu posodili

denar, uradnik, ki mu je opravljal vohunsko službo, čevljar iz Meke, ki je svoječasno delal za kraljevi dvor, dobavitelj orožja in razni agenti.

Hussein tudi sedaj ni priznal teh terjatev, izjavljal je, da po mednarodnem pravu kot nasilno odstavljene in pregnane kralje in do navadnega trgovca degradirani zasebniki ni dolžan plačati dolgov, ki jih je prevzel kot vladar. Upniki naj se obrnejo na njegovega naslednika Ibn Sauda, čeprav dobro ve, da ravno ta ne bo hotel poravnati dolgov.

Sodišče pa je ugodilo upnikom in je obsodilo Husseinu na plačilo vseh dolgov brez izjeme.

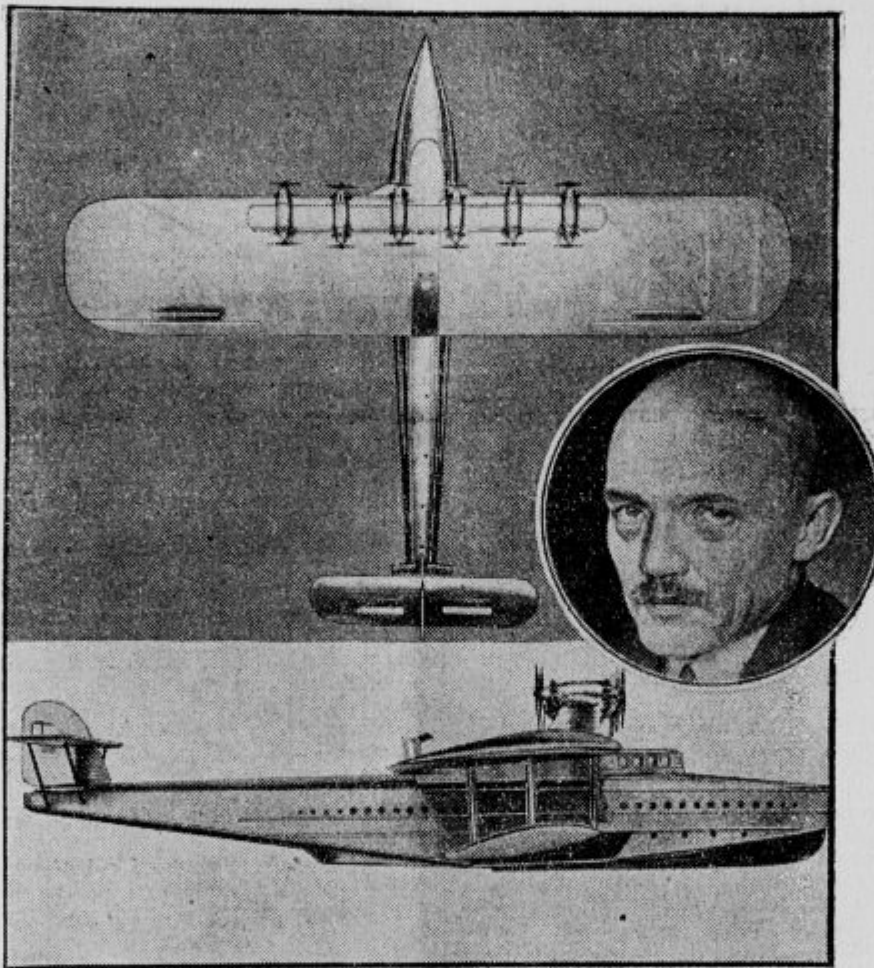
Nekdanji kalif, ki je prevzel mesto turškega sultana, je skomizgnil z rameni in zapustil sodišče. Zaprl ga ne bodo, to dobro ve; tudi konkurz, do katerega so ga prisilili, ga zelo malo briga, saj mu nimajo ničesar zarubiti. Ampak skrbi ga, kdo mu bo v bodoče še kaj posodil. Tudi žrtev poveljnega časa.

Morala pasjih dni

O tem predmetu objavlja »Osservatore Romano« naslednji dovtipen dopis odnosno sestavek:

»Dragi Opazovalec (Osservatore, t. j. opazovalec): ... opazil sem to-le: V nekem tramvajskem vozu, ki vozi na periferijo in prihaja torej v stik s kmetijskimi in industrijskimi

vila dobrega reda in olike nalagajo korektnost v obleki vsaj v javnosti, kjer se vedno znajde vsakdo, bodisi tudi proti lastni volji, med dobro vzgojenimi ljudmi. Nasprotno pa je ženska, ki je slečena, oblečena: in potem takem ostanejo pravila lepega družabnega obnašanja nedotaknjena in nedotakljiva, pa najsi tudi nastopi v pravi in resnični spodnji obleki. To je prvi razlog, bistvena in prepričevalna logika, da varuhi javnega reda sploh in tramvajski še posebej tako neenako ravna-jo nasproti moški in ženski obleki. Potem so pa še drugi postranski razlogi. Na primer: kratka obleka je pri delavcu, ki bi ga drugače njegovo delo prav za prav v to upravičevalo, za tistega, ki sedi poleg njega, vedno nespoštljiva; kratka obleka žensk pa, ki nimajo nobenega razloga za to, da krčijo svoja oblačila do skrajnih meja, je nekaj najbolj nedotakljivega pod milim nebom. — In še to: vročina ni kakor zakon za vse. Muči samo ženske, to se pravi, samo ženske imajo pravico, da trpe zaradi nje in se je zato varujejo. Ženske, ki imajo mnogo več možnosti, da se varujejo vročine s tem, da ostanejo ob vročih urah doma in med svojo obleko nimajo tiste srajce, ki se ovija in stiska moškega po vsem telesu. Toda moški, ki mora na splošno po svojem delu ali službi ob vsaki uri na sonce, nima pravice čutiti vročine in se je varovati. Nositi mora svojo neoporečno obleko, hoditi skrbno pokrit... in — tiho! Drugače mora zapustiti tramvaj družabnega življenja s patentom neolikanega obnašanja. — Slednjič: moški, kot stvar, je nekaj nižjega od ženske. Dovoljeno mu je komaj — komaj, da nosi nepokrite roke in bi bolje storil, če bi si oblekel rokavice. Toda če bi — pogubna hipoteza! — razkril nekoliko lakti ali, kar bi bilo še huje, hodil brez nogavic — ojej, kakšna strahota! Za žensko pa je to vse drugače, dasi je tudi ona natančno tako iz kosti in mesa kakor njen starejši brat. Tu zadevamo na pedanterijo, ki ne spada več v sedanji vek.

Ogromno letalo, ki ga izdeluje Dornierova tvornica, bo kmalu končano. Letalo, ki je široko 48 m, bo imelo prostora za 120 oseb. Gonilo ga bo 12 motorjev s skupno 6300 konj. silami. Povprečna hitrost bo znašala 200 km na uro.

okrajzi rimskega mesta, je sedel delavec, ki je imel do komolcev zavihane rokave. Zaradi tega ga je sprevodnik pozval na red, to se pravi, pozval ga je, naj si pokrije gole roke in si obleče jopič. Gospodične, ki so sedele tik poleg delavca brez najmanjše sledi rokavov na rokav, pa ni nihče pozval na red. Zakaj ne?...

Zakaj?... Biti mora tako-le: moški, ki je slečen, je slečen in zato mu varuška pra-

Tudi Eskimi znajo lovsko latinščino

Neki ameriški filmski operater, ki se je mudil pri Eskimih, pripoveduje, kako znajo tudi eskimski lovci lagati. Pripovedovali so mi, pravi, kako znajo na čisto enostaven in nenevaren način ugonabljeti nevarne polarne volkove. Narede tako-le: Ostro nabrušen nož pomažejo z jelenjo krvjo, nato ga pa zakopljejo v sneg z ostrino navzgor. Lačni volk kmalu zavoha kri, odkoplje sneg in začne lizati nož. V silnem mrazu ne čuti, da si neprestano ranjuje jezik in misli, da liže vedno novo in svežo tujo kri.

Tako liže in liže, dokler mu ni jezik popolnoma razrezan ter izkrvavi in pogine. — Pa še na drug »zviki« način pogublja volkove. Eskimo nareže iz pločevine spirale, jih zvije in zveže s tetivo. Te spirale zavije potem v kose mesa, pusti da vse skupaj zmrzne, nato pa položi na mesta, kamor prihajajo volkovi. Sestradena zver hlastno pogolta meso. Tetive, ki vežejo pločevinaste spirale, se v želodcu razmehčajo in strgajo, spirale se razpno in zver raztrga želodec. — Kakor vidimo, eskimska lovska latinščina ni pre-slaba.

Princ, ki je dobil zaušnico

V starosti 88 let je v Birminghamu umrl pretekli teden doktor Henderson — svoj čas velik pretepač. Bil je edini angleški podanik, ki je pokojnemu kralju Edvardu prisolil zaušnico in sicer, ne da bi bil zato kaznovan. Zgodilo se je pa to takole: Ko je bil Edvard VII. in prestolonaslednik, je nekega dne jezdil po obrežju. Bilo je to v velikih po-

Macji dom je zgradilo društvo za varstvo živali v Berlinu. V domu bodo dobile prostor in hrano izpostavljene mlade mačke.

čitnicah. Na obrežju so ležali šolski otroci cele okolice s svojimi starši in vzgojitelji, se solnčili in zidali iz peska gradove. Pa je prijezdil na iskrem konju prestolonaslednik in nehote podrl grad. Ampak to ni bil običajen grad. Bil je grad malega Hendersona, ki je bil med otroci znan kot izborni graditelj. Znan je bil pa tudi po svoji neustrašenosti. In ta Henderson je v svoji jezi napravil nekaj zelo mučnega: maščeval se je. Princ je stopil s konja in si ogledal škodo. Segel je tudi v žep, da bi izkazal dečku prvovrstno milost. Tega pa William Henderson ni čakal. Zamahnil je z roko — in že je počilo. Zadeva je bila pretresljiva. Vsi razen Hendersona so vedeli, da je dobil zaušnico sam prestolonaslednik. In vsi razen Hendersona so s strahom čakali, kaj bo. Ali princ — in to je bilo lepo od njega — ni dejal niti besede. Zajezdil je zopet konja in oddirjal. In ta William Henderson je kljub temu dosegel starost 88 let.

Velika mednarodna orientalska razstava v Pragi

Dne 1. julija 1930 bo v Pragi otvorjena največja razstava, ki je bila sploh kdaj prirejena v češkoslovaški prestolnici — razstava, posvečena bližnjemu in daljnemu vzhodu. To bo podjetje ogromnega obsega, združeno z velikimi finančnimi žrtvami, ali češkoslovaški industrijski in trgovski krogi pričakujejo od te razstave za bodočnost velike koristi, ker bo brez dvoma mnogo pripomogla k zblizanju Češkoslovaške, njene trgovine in industrije, z državami Orienta.

Razstavni prostor bo obsegal tri četrtilne kvadratnega kilometra. Na razstavi bo zastopana vzhodna Rusija s svojimi muslimanskimi republikami, Egipt, Arabija, Sirija, Palestina, Hedžas, Irak, Perzija, Britanska Indija, Sijam, Kitajska, Japonska, kakor tudi vse angleške in francoske kolonije v Aziji. Pripravljali odbor hoče na razstavi nuditi pravo sliko orientalskega življenja z japonskimi in javanskimi gledališči, indijskimi fakirji, japonskimi rokoborci, na razstavi bodo kopije orientalske arhitekture, orientanci bodo izdelovali orožje, nakite itd. Prireditelji računajo, da bodo znašali stroški za razstavo 50 milijonov Kč, ker vstopnina ne bo pokrila te vsote, upajo, da bo dala 20 milijonov Kč podpore država, Praga in okolica pa 6—10 milijonov.

Smešnice

»Fante, zakaj pa ne kričiš, ko te ta človek tako neusmiljeno uhlja in klofuta?«

»Zato, ker ne bi nič pomagalo; moj oče je namreč gluhi.«

*

»Recite mi slednjič tisti dve besedi, draga gospodična, ki bosta pomenjali zame nebo ali peklo!«

»Ustrelite se!«

*

»Včeraj sem srečala Vašega moža, pa me ni videl.«

»Da, povedal mi je.«

Moč navade.

Trgovski potnik je zamenjal svojo posteljo s spalnim vozom.

Moška obleka se v nasprotju z žensko modo v zadnjih desetletjih ni skoro nič izpremenila. Sedaj so pa na Angleškem nastopili tudi reformatorji moške obleke. Predlagajo različne modele, vsi pa imajo odpet ovratnik.

Za duha in srce

Ivan Cankar v nemščini

Tudi Nemci dobe našega Cankarja v svojem jeziku. Prav za prav se moramo čuditi, da so Nemci v tem pogledu precej zamudili. Razni drugi narodi so jih prehiteli. Zdaj pa se je začelo založništvo Niethammer-Verlag, Wien I, Graben 29 a, pečati z mislijo, kako bi podalo tim največ mogoče našega Cankarja v dobrem nemškem prevodu. Nekaj prevodov je že oskrbel gospa Jirku, soproga zdravnika na gradu Hartenstein pri Slovenjgradcu. Videl sem rokopis prevoda »Hlapca Jerneja«, ki se mi zdi prav dober. Baje je prevod odobrilo že več slovenskih strokovnjakov. Prva knjiga izide v kratkem in prinese prevod »Hlapca Jerneja«. Morda tudi še par krajših povesti.

Jako obširen uvod je napisal znani literat E. A. Rheinhardt. Imam ga v kratkem odtisku in moram reči, da je to silno laskav, pravičen opis Cankarja in njegovega delovanja. Najprej govori o Slovincih sploh. Majhen narod smo, brez »velike« zgodovine, brez junaških pesmi, kakor Srbi; Slovenci smo ohranili svoje pripovedke o svobodni in ponosni preteklosti, ki prerokuje lepšo bodočnost. Tudi mali slovenski narod se je zbudil iz stoletnega spanja in začel se je udejstvovati v vseh panogah kulture in znanstva. In tako je dobil ta narod tudi svojega Ivana Cankarja. Opisuje njegovo življenje in pisateljevanje jako obširno. Moremo biti zadovoljni, da dobe Nemci Cankarja s takim priporočilom.

Sloveči F. von Haniel pa je napisal za »Europäische Revue« manjši članek, ki je hvalospev za Cankarja in slovenski narod. Ta mali narod, ki ga Nemci tako malo poznajo, ni imel nikdar svoje državnosti, ali kljub temu si je ohranil svojo kulturo, svoj jezik in pokazal svojo veliko pesniško nadarjenost. O Cankarju pravi, da je »Dichter der Armen, Mühseligen und Beladenen... Es sind die dunklen, ersten und traurigen Dinge, die in seinen Dichtungen ihr verborgenes Licht wiederstrahlen. Seine Kunst ist einfach, schlicht und gross in ihrer inneren Notwendigkeit. Trotz allem liegt in Cankars Dichtungen eine tiefe mystische Frömmigkeit, die erlösend über alles irdische Schicksal hinausweist. Es ist so etwas seltsam Schönes, Ernstes und Reines, das von seinen Werken ausgeht, wie es sonst vielleicht nur bei den grossen Russen zu finden ist.«

S tako pohvalo gre torej naš Cankar med nemški narod. Tudi med nami Slovenci dobi čitateljev in mnogi bodo morda šele po teh prevodih znali velikega Cankarja prav ocenjevati.

*

Zbrani spisi Ivana Cankarja so najlepši del vsake slovenske knjižnice. Kateri Slovenec ne bi imel spisov nesmrtnega pisatelja, ki ga odlični nemški kritik postavlja v eno vrsto z Dostojevskim? Vsi veliki kulturni narodi prevajajo Cankarjeva dela, ki ga imajo za največjega socialnega pisatelja 20. stoletja sploh. Iz njegovih del veje resnica, čistost in treznost ter veličastnost usode — tako se izražajo o njem svetovni literarni ocenjevalci. Spisi Ivana Cankarja spadajo v sleherni slovensko hišo. Dozdaj je izšlo 9 zvezkov pri Novi Založbi v Ljubljani.

*

Zgodovina likovne umetnosti v Zahodni Evropi

I. del. Razvoj stila v starokrščanski dobi in zgodnjem srednjem veku. Napisal Izidor Cankar. Izdala Slovenska Matica 1927-1928.

Julijška številka »Srpskega književnega glasnika« posveča temu velepomembnemu delu dve beležki, iz katerih posnemamo sledeče opazke: V predmetnem delu skuša avtor raztolmačiti razvoj starokrščanske umetnosti v duhu in smislu svoje teorije o stilu. Avtor je v marsičem izpopolnil in popravil Rieglova, Wickhoffova in Wölfflinova raziskovanja o bistvu in o zgodovinskem razvoju stila v likovni umetnosti. Ta knjiga je pomembna in zanimiva zlasti zato, ker avtor ne hodi po potih, ki so znani iz raznih številnih umetnostnih zgodovin vseh jezikov, temveč samostojno, na podlagi svoje sistematike stila. Za tolmačenje umetnostnega razvoja se ne poslužuje niti metode navadnega zgodovinskega raziskovanja, niti metode osebnega

življenjepisa ter subjektivnega estetskega tolmačenja poedinih umetniških pojav in dob. Daleč od historičnega materializma je našel Cankar tesno zvezo med splošnimi kulturnimi dispozicijami poedinih dob in njih stilov v likovni umetnosti... V tem pomenu zasluži Cankarjevo delo največjo pozornost.

*

Slovar tujk. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Sestavil dr. Bradač. 1929. Str. 174, cena 50 Din za v platno vezan izvod. V znani in priljubljeni zbirki žepnih učbenikov in slovarjev, ki jih izdaja Jugoslovanska knjigarna, je izšel sedaj še ta slovar tujk, ki smo ga že dolgo pogrešali, kajti bil je neobhodno in nujno potreben. Današnje časopise, poučne knjige itd. uporabljajo vedno pogostejše tujke, ki jih večkrat niti izobraženec, če ni študiral ravno latinskih šol, pri najboljši volji ne more vseh razumeti. Moderna tehnika, zdravilstvo in sploh vse znanosti se poslužujejo tujk v vedno večji meri, kar je pogosto naravnost neizogibno, ker za povsem točno označevanje raznih pojmov niti večji narodi, s starejšo kulturo nimajo docela točnih izrazov. Glede na to potrebuje dober slovar tujk že skoro vsak človek, ki bere liste in knjige. In tak dober, res dober slovar je navedeni Bradačev. Po vsebini je tako bogat, da boš našel v njem v posređenih prevodih res prav vse, kar potrebuješ v vsakdanjem življenju. Izrazi so navedeni tako, kot se v slovenščini izgovarjajo, ali pišejo, pri vsaki je pa pripisano, iz katerega jezika izhajajo, zato je popolnoma pregleden in praktično izredno uporabljen. Ker se pisatelj izogiba vsake jezikovne navlake, obsega na razmeroma tesnem prostoru izredno obilico besed, nam bodo zlasti dobrodošli že prevodi raznih turških besed, ki jih je posebno srbsčina tako polna, ki jih pa razni slični drugi slovarji ne upoštevajo. Ker je tudi oblika jako priročna, vezava pa trpežna, smo prepričani, da bo z največjim veseljem in zadovoljstvom posegel po njem vsak, izobraženec in preprosti človek.

*

Hermon Ould, tajnik angleškega Pen-kluba, je po Jugoslaviji obiskal tudi Sofijo. Ni mogel prehiteti bolgarskim novinarjem jugoslovanske gostoljubnosti. »Podarili so mi,« je rekel, »veliko dragocenih knjig, gramofonske plošče z izrazitimi narodnimi pesmimi in drugo, da ohranim spomin na to lepo deželo.« D. Šišanov v »Slovu« sklepa: »Na isti način bi se morali naučiti sprejemati goste še mi.«

Bolgarska zgodovina. V založbi T. Čipev, Sofija, je izšla »Istorija na nova Blgarija 1878 do 1928«, katero je spisal N. Stanev. To je najpodrobnejša do sedaj objavljena poljudna zgodovina nove bolgarske države po izgonu Turkov. Knjiga stane 120 levov, to je kakih 55 Din.

Slovenska glasba. V Sofiji so pričeli izhajati »Junoski drugi«, ki hočejo poglobiti umevanje sodobne slovenske glasbe. Prinašajo v celoti ali izvečku novejši stvari čeških, ruskih, bolgarskih in drugih slovanskih skladateljev.

*

DOKTORJA FRANCETA PREŠERNA Zbrano delo je najlepši knjižni dar Slovincem v letu 1929. V neizpremenjeni obliki prvega natisa beremo tu Poezije našega velikana, njegov Dodatek slovenskih poezij, potem Nameček nemških in ponemčenih poezij in njegova Pisma. Imamo tedaj vsega Prešerna, ki bo po tej knjigi prodir v sleherni slovenski dom ter postal last vsakega našega ljudstva. (Cena broš. 40, vez. 55, celo usnje 90 Din.)

HCI CESARJA MONTEZUME, spisal Ridder Haggard. Ljudske knjižnice 25. zv. — Povest iz bojev Mehikancev zoper španske osvajače. poučna, pisana z divno fantazijo, vpeljeta v borbo krvi in plemena zvesto ljubezen. Broš. 30, vez. 42 Din.

HANKA, spisal A. Marby, Ljudske knjižnice 24. zvezek. — V »Hanki« imamo Slovence edini roman, ki nas vpelje v življenje malega lužiško-srbskega plemena, ki ves obdan od mogočnega nemškega naroda, ohranja svoj jezik in svoje šege. Broš. 22, vez. 30 Din.

Dobi se v »Jugoslovanski knjigarni« v Ljubljani.

Vaši lasje imajo svili podoben lesk,

ako jih negujete z Elida-Shampoo-nom. Zdravi lasje imajo nek poseben lesk — ako so čisti. Nič ne očisti lase temeljiteje kot Elida Shampoo. On da lasem lesk ki je podoben svili. Umetnega leska svet ne občuduje, pač pa naravnega. Shampoo-ni, ki vsebujejo sodo naredijo lase puste in trde. Elida Shampoo je garantirano prost sode.

Voljni kot svila — mehki kot svila — lesketajoči kot svila — je efekt Elida Shampoo-na.

ELIDA SHAMPOO

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Sreda, 10. julija: Opoldanski program odpa-
da. — 18 Za naše malčke, pripoveduje radio-
telka. — 18.30 Koncert Radio-orkestra: Verdi:
Nabuccodonosor. Amadei: Suite campestre: 1. Suo-
na l'angelus. 2. Saltarello. Verdi: Rigoletto. Hum-
phries: Prošle sanje. Bochet: Moja ljuba Lola. —
20 Antologija slovenske lirike, ravnatelj Bratina.
— 20.30 Kuplete poje g. Plut. Koncert kvarteta
Glasbene Matice (gg. Pelan, Pečenko, Završan,
Skalar): H. Volarič: Slovenski svet ti si krasan!
J. Kocijančič: Slovo. K. Mašek: Strunam. H. Vo-
larič: Izgubljeni svet. A. Foerster: Spak. K. Ma-
šek: Mlatiči. F. Marolt: Soldaški boben. A. Haj-
drich: Lahko noč! — 21.30 Koncert Radio-orke-
stra: Verbič: Planinski pozdrav. Petrič: Domače
rože. Jakl: Slovenski biseri. Vilhar-Petrič: Mor-
nar. Raha-Petrič: Kitica slovenskih napevov. Haj-
drich: Jadranско morje. Parma: Intermezzo iz
opere »Ksenijac«. — 22.30 Časovna napoved in
poročila.

Drugi programi:

Sreda, 10. julija 1929.
Belgrad: 12.45 Radio-kvartet. 13.30 Dnevne
vesti. 20.00 Važna pesnica ljubezni. O Ahmatovi
pred. dr. Ilić. 20.30 Slovenske narodne pesmi: poje
Jožica Barl, pri klavirju dr. Gerasimenko; citre:
Ivan Skalar. 21.30 Poročila. 21.40 Hranjenje in
oskrba družine. 22.05 Radio-kvartet. — Zagreb:
18.15 Gramofonske plošče. 20.30 Prenos iz Ljub-
ljane. — Praga: 11.30 Plošče. 12.20 Koncert. 16.30
Koncert. 19.05 Prenos koncerta češke filharmonije.
— Stuttgart: 12.00 Promenadni koncert. 15.00 Otro-
ška ura. 16.15 Popoldanski koncert radio-orkestra.
19.45 Vesele recitacije. 20.15 Ljudski koncert fil-

harmoničnega orkestra. 22.00 Poročila. — Toulouse:
12.45 Solistični koncert. 13.00 Pesmi. 13.15 Simfon.
orkester. 13.30 Tangos. 20.30 Koncert. Delci iz Gou-
nod. Romeo in Julija. 21.15 Havajska kitara. 21.30
Simfon. orkester. 21.45 Plesna godba. — Katowice:
16.30 Plošče. 18.00 Prenos ljudskega koncerta iz
Varšave. 20.30 Prenos koncerta iz Varšave. 21.30
Prenos iz Krakova. — Berlin: 17.00 Otroški praz-
nik. 20.30 Večerna prireditev. 22.30 Plesna glasba.
0.30 Nočna glasba. — Dunaj: 11.00 Dopoldanski
koncert. 16.00 Popoldanski koncert. 18.00 Mačka.
naša domača tovarišica. 19.55 Čas in vreme. 20.00
Večer Čehova. 21.05 Čelistični nastopi. 22.00 Lahka
večerna glasba. — Milan: 11.15 Plošče. 12.20 Kon-
cert kvarteta. 13.35 Jazz. 16.30 Otroško petje. 19.00
Jazz. 20.25 Koncert lahke glasbe. — Budapest: 9.15
Koncert vojaške godbe. 12.00 Plošče. 17.45 Ope-
retna glasba. 19.45 Orkestralna glasba. 21.00 Kon-
cert godalnega kvarteta. 22.15 Ciganska kapela.

Cerkveni vestnik

Karmel na Selu. V torek, 16. julija na praz-
nik Karmelske Matere bože bo v karmelski cerk-
vi na Selu: o pol 6 slovesna sv. maša. Nato več
tihih sv. maš. Popoldne ob 4 pridiga in pete lita-
nije. V ponedeljek in torek popoldne je od pol 5
do pol 7 izpostavljeno najsvetejše. V ponedeljek
bo med tem časom prilika za sv. spoved. Pod na-
vadnimi pogoji se v karmelski cerkvi zadobi po-
polni odpustek kakor o porcijunkuli.

V uršulinskem samostanu v Ljubljani bodo
duhovne vaje za učiteljice od 18. avgusta zvečer
do 22. avgusta jutraj.

Duhovne vaje za abituriente bodo v Domu
duhovnih vaj od 18. julija zvečer do 22. julija
jutraj (prvi tečaj) in od 24. julija zvečer do
28. julija jutraj (drugi tečaj). Kdor se še ni pri-
glasil, naj to kmalu stori.

T. C. Bridges:

Na pomoč!

71

Roman.

»Saj je vse eno; glavno je, da je spravljen. Bolj me mika izvedeti, ali se ne bi mogla midva osvoboditi.«

Medtem pa si je José opomogel; ne da bi se najmanj brigal za svoja jetnika, steče proti odru, kjer so že vsi drugi Gadsdenovi ljudje treskali in butali po steni ter si obupno prizadevali, da bi svojega vodjo na kak način rešili.

»Zdaj pa le!« reče hitro Jim Samu. »Samo če se nama posreči zapreti vrata, pa bova vso drhal ujela.«

Brž smukneta ven; toda ker nista imela rok prostih, so bili vsi njeni napor, da bi premaknila ogromna in težka vrata, zastoj. Tu pa zaslišita krik, ki je prihajal od nasprotnega konca dvorane.

»Pogrešili so naju,« reče Jim, »pa so jezni kot sršeni. Najbolje bo, da kar izgineva; le tako se bova mogla rešiti.«

Prav ko se Jim in Sam obrneta v beg, pa zdirja Gadsdenovi ljudje po velikih kamenitih stopnicah dol. Njihovi koraki so votlo doneli po ploščah. Ker sta imela roke zvezane, sta bila fanta skoraj brez moči. Niti teči nista mogla hitro. Jimu je pogum upadal.

»Stoj!« krepko zavpije Sam. »Stoj! Ilak prihaja.«

Stari svečenik je res tekel s tako čudovito nagli-

co, da je njegovim letom ne bi pripisoval, z njim vred pa še dva Hula.

Sam pokaže na vrata in vikne: »Zaprte jih!«

Ilak besedi seveda ni razumel, pač je bilo jasno videti, da ve, kaj se je pripetilo. On in njegova dva možaka planejo naravnost proti vratom in v trenutku so se zaloputnila s takim treskom, da je kar odmevalo in zagradil jih je velik zapah. Mogočno lesenje se je treslo, ko so se obenj vrpli vsi Gadsdenovi možje, da bi ga udrl, pa bilo je prepozno. Svoboda je bila izgubljena!

»Ali slišiš, kako strašno kričijo?« se hihita Sam.

Ko je Ilak videl, da je stvar urejena, vzame nož, ki je imel sicer za rezilo rumen bron pa je bil vendar oster in težak kot jeklo ter brž prereže Samu vezi, ki so mu žulile zapestja. Isto stori Jimu.

»Vse ve, kaj se je pripetilo,« se čudi Jim. »Ko se je past zaprla, je morala oddati kak signal. Ne vem, kaj bi bilo sicer moglo Ilaka tako hitro priklicati.«

Pokazalo se je, da Jim pravilno sodi, kajti Ilak jima zdaj z znamenji dopove, naj se vrneta v svoje stanovanje.

»Prepričan je, da je sodrga do jutra varno spravljen tam, kjer je,« razlaga Jim Samu.

»Jaz bi pa le rad vedel, kaj se je z Gadsdenom zgodilo,« prične zdaj Sam.

»Tudi jaz ne vem, kaj se mu je pripetilo,« odvrne Jim, »vendar pa sem trdno prepričan, da mu je žal, da se je sploh kdaj dotaknil zlatega solnca. Pojdiva, Sam! Najbolje bo, da se malo naspava, kajti jutri nas čaka težko delo.«

Zdelo pa se je Jimu, da ni spal niti pet minut in že ga Greg potrese in prebudi.

»Jim, zaspanec, zbudi se! Povej mi zgodbo o Gadsdenu!«

»Čemu me vprašuješ, če pa že sam dobro veš?« nejevoljno godrnja Jim.

»Saj ne vem! Ilak je res očku nekaj kvasil, pa iz tega ne moreva kaj prida izvedeti. Zato pa mi ti povej, da bom vsaj vedel, kaj se je zgodilo!«

Jim se vsede in zavijti noge preko roba svoje viseče mreže.

»Lopov je poskušal oropati solnce z dragulji. Stopil pa je na nekakšno past pa sta oba, on in solnce izginila v steni. Nato sva jo Sam in jaz pobrisala, Ilak pa je prišel in tempelska vrata zaloputnil. In tako so zaenkrat varno spravljeni.«

»Izvrstno!« vikne Greg. »Jaz bi bil za to, da jih pustimo tam toliko časa, da bo naše podjetje gotovo.«

73. Napadli so z vso močjo.

Z Alanom so prišli skupaj pri zajtrku. Bil je jako dobre volje.

»Jim, čestitam ti,« je rekel. »In tebi tudi, Sam.«

»Saj nisva ničesar opravila,« gode Sam. »Samo prav lepo naravnost sva zlezla v past, ki nama jo je nastavil Gadsden.«

»Bila sta dosti bistra, da sta spoznala streljanje pa Gadsdena toliko zdržala, da so mogli prihiteti v tempel Ilak in njegovi ljudje.«

»Zmagal pa je Ilak s svojo bistroumnostjo,« reče Jim odločno. »Toda kaj pa se je zgodilo z Gadsdenom? Ali ga je ubilo?«

»Kaj še! Hula so odločno zoper tako ravnanje. Gadsden je po strmi steni zdrknil v temno a zračno ječo. Zdaj je skoraj gotovo lačen in žejen pa gotovo tudi jako nore.«

Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani: 25. zvezek: Haggard, HČI CESARJA MONTEZUME. 32 Din, vez. 42 Din. — 26. zvezek: Lorenzini, STORŽEK IN NJEGOV BURKASTO ŽIVLJENJE. 14 Din, vez. 22 Din. — 27. zvezek: Frejdelj, OTROCI SOLNCA. 24 Din, vez. 32 Din. — 28. zvezek: Haggard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 29. zvezek: Savinšek, IZPOD GOLICE. 30 Din, vez. 42 Din. — 30. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din, vez. 40 Din.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 din. Najmanjši znesek 5 din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglase strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 din. Najmanjši znesek 10 din. Pristojbina za šifro 2 din. Vsak oglaš treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10.349. Telefon štev. 2328.

F. ČUDEN
Prešernova ulica 1
LJUBLJANA.

Poročni prstan.

Službe iščejo

Službe išče mladenič
ki je izvršil vinarski tečaj, kot kletar ali kaj podobnega. Nastop takojšen. - Ponudbe na Ivana Tanjšek, št. 13, Velenje.

Prodajalka
išče službe v trgovini z mešanim blagom, kjer bi imela vso oskrbo v hiši. - Ponudbe upravi »Slov.« pod »Vestnost« št. 7347.

Goriški emigrant
brez sredstev, 26 leten, trgovsko izobražen, zmožen italijanske korespondence - prosi primerne službe. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7200.

Službodobe

Zobotehnik - asistent
popolnoma samostojen v operativnem in tehničnem delu, se išče. - Ponudbe z navedbo plače naj se pošljejo pod »Zobotehnik-asistent« št. 7496 upravi »Slovenca«.

Mizarski vajenec
16 let star in močan, se takoj sprejme z vso oskrbo pri G. Kobale v Slov. Bistrici.

Čeknje, grah in drugo zelenjavo z najboljšim uspehom ukuhate v **WECK-ovih** čašah za ukuhanje. Tovarniška zaloga WECK za celo kraljevino pri tv. »Fructus«, Ljubljana, Krekov trg 10/L. - Maribor: Carl Lotz in Pinter & Lenard. Celje: Josip Jagodič. — Zahtevajte cenik.

Razpis

za sprejem gojencev v nižjo šolo vojaške akademije.

I. Letos se sprejme na nižjo šolo vojne akademije do 600 gojencev. Šola se prične 1. oktobra in traja tri leta. Kandidatje, ki žele biti sprejeti v to šolo, morajo izpolniti naslednje pogoje: 1. da so državljani kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, 2. da so popolno zdravi in sposobni za vojno službo, 3. da so lepega vedenja, 4. da niso mlajši kot 16 in ne starejši kot 21 let, 5. da so prestali zrelostni izpit na gimnaziji ali realki ali da so dovršili kot redni učenci najmanj z dobrim uspehom 8., 7. ali 6. razred gimnazije ali realke, 6. da imajo dovoljenje roditeljev ali varuha. Vzporedni izpit morajo položiti vsi kandidati, razen onih, ki imajo zrelostni izpit in prihajajo naravnost iz državnih šol.

II. Lastnoročno pisana prošnja, s katero se prijavlja kandidat, mora biti dostavljena upravniku vojne akademije najkasneje do 15. avgusta letos. Prošnji mora vsak kandidat priložiti sledeče dokumente: 1. potrdilo policijske oblasti (domovnice) o državljanstvu, 2. krstni list, 3. izvirno letošnje šolsko spričevalo, 4. pismeno dovoljenje roditeljev ali varuha, potrjeno po pristojni oblasti, da kandidat lahko nastopi šolo. Vsi navedeni dokumenti, kakor tudi prošnja, morajo biti predpisano kolekovani.

III. Vse podrobnosti glede nadaljnjega postopanja za sprejem gojencev v nižjo šolo vojne akademije kot: čas, ko morajo priložiti priki k zdravniškemu pregledu in polaganju sprejemnega izpita, program predmetov pri vzprejemni izkušnji itd., morajo kandidati vpogledati v objavljenem natečaju, ki ga je poslala uprava Vojne akademije poveljnikom vojnih okrogov, gimnazijskim ravnateljem, sreskim poglavarjem in občinskim uradom.

Pletiljo
dobro izurjeno, sprejme takoj M. Kozina, Vošnjakova ulica 4/II.

Kov. pomočnika
izvežbanega, sprejme Franc Barič, Švabičeva ulica št. 13, Trnovo.

Prodajalko
izvežbano, s kavcijo, za tračiko, sprejem s l. avgustom. Ponudbe z navedbo prakse in plače na oglas. oddelek »Slovenca« pod značko »Spretna prodajalka«.

Fanta
16—17 let starega, pridnega in poštenega, se sprejme za trgov. slugo. Ljubljana, Zaloška c. 21.

Posredovalnica Ogrinc
Miklošičeva cesta št. 28, telefon interurb. 3109, takoj rabi točilca (Schankbursch), natakacije, kuharice in služkinje. - Za odgovor dvodin. znamke.

Trgov. učenca
zdravega in pridnega, s primerno šolsko izobrazbo, s hrano in stanovanjem v hiši, sprejme takoj trgovina z mešanim blagom. - Ponudbe je poslati na upravo »Slov.« pod »Močan in pošten« št. 7482.

Potniki
in potnice za zelo ugoden predmet z 20% provizijo, se sprejmejo za vse kraje v državi. Gajret, Zemun, Pašičev trg 5.

Foto Holynski
Ljubljana, Dunajska c. 6. Solidno delo! Nizke cene!

Prodamo

Puhasto perje
kg 38 Din, razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Izkoristite priliko, dokler traja zaloga. L. Brozović, kemička čistilna perla. Zagreb, Ilica 82.

Pletilni stroj
št. 50/8, znamka »Ideal«, prodam zaradi preselitve, en mesec rabljen, po nizki ceni. Poizve se v upr. »Slovenca« pod št. 7218.

Tri stavbne parcele
od 600 do 700 m², poleg Stadiona v Ljubljani — prodam. - F. Jerko, Črnuče, p. Ježica.

Znamenje ozir. oltar
za blagoslov ob precisiji sv. Reš. Telesa, se prod. Oltar, z vsemi okraski, je lepe oblike, skoro nov; uporabljen bil tudi za božji grob v cerkvi. Cena zmerna. - Naslov v upravi Slov. pod št. 7437.

Omara za led
lepo in močno, ugodno prodam. Naslov v upravi pod »Ledenica doma«.

Prodaj
štiri kamenite jasli in opremo za konjski hlev ter ca. 1000 kom. steklenic. - Poljanska c. 12.

Nova chrepdechine
drap obleka, se poceni prod. Cankarjevo nabr. št. 3/1, vrata 4.

Kupimo

Kupim
hrastove hlode. - J. Pogčnik, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.

STARO ŽELEZO
in
LITINO (GUSS)

kupuje na drobno in debelo
FRANC STUPICA
Ljubljana, Gosposvetska 1

Drogerija
AL. FLORJANČIČ
Ljubljana, Sv. Petra c. 19, kupuje vsako množino lepo sušeno

arnika cvetje
po najvišjih dnev. cenah.

Trgovsko opravilo
dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe pod »Malo rabljena« št. 7456.

Posrestva

Novo hišo
dvostanovanjsko, ob Dunajski cesti, prod. Fr. Jerko, Črnuče, p. Ježica.

Vnajem

Trgovina
dobro idoča, na lepem, prometnem kraju na Štajerskem, se kupi ali pa vzame v najem. - Naslov v upravi »Slov.« Ponudbe prosim pod: »Takojsnje plačilo« št. 7177.

Tovarniški prostori
s skladišči, pisarno in ev. enim stanovanjem, vodo- vod in elektrika, že vse instalirano. Prostori so suhi in svetli ter pripravljeni za manjšo industrijo, oddaljeno 20 minut od centra, se oddajo v najem za avgust event. tudi prej. Ponudbe pod »Snažen predmet« na upravo »Slovenca«.

Trgovina
na prometnem kraju v bližini večke papirnice, se odda v najem. Naslov v upravi Slov. št. 7472.

Pouk

Šoferska šola
prva oblastv. koncesijon., Camernik, Ljubljana (Jugavto), Dunajska cesta 36. Telef. 2236. Strokovnjaški teoretični pouk in praktične vožnje na različnih modernih avtomobilih, s pričetkom vsakega prvega.

Christofov učni zavod
ki obhaja letos 25 letnico svojega obstanka, vpisuje ves mesec julij vsak dan na Domobranci cesti 7. Vpisnina 10 Din, šolnina nizka, revni, pridni gojenci imajo popust. Zavod preskrbi gojencem službo.

Stanovanja

Prazna soba
velika, blizu nove šišenske cerkve, s posebnim vhodom in elektriki, razsvetljavo, se odda s 1. avgustom. - Poizve se v upravi »Slov.« št. 7473.

Stanovanje
dveh sob, kuhinje in pri- tiklin v mestu ali ožji periferiji, išče mlajši zakonski par brez otrok. - Ponudbe na upravo Slo- venca pod »Stanovanje«.

Stanovanje
sobo in kuhinjo išče mir- na kršćan. družina. Dam 1000 Din nagrade. - Po- nudbe pod »Din 1000« na upravo »Slovenca«.

Radio

Radio
nov, 3 cevni z zvočni- kom in akom., ter ko- pirna preša, se pod ceno prod. Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 7483.

Objave

Advokat
dr. Vladimir Glaser na- znanja, da je odprl svojo pisarno v Beogradu, Mi- loša Velikog 17/III.

Razno

Pljuča!
Pljučne bolezni ozdravi dr. Pečnik, pljučni zavod (Privat-Lungenheilstalt) Sečovo, železniška posta- ja Rogaska Slatina.

Debele

luskinaste otrobe
kupite najceneje pri tvrdki
A. VOLK, Ljubljana
Resljeva cesta 24.

OTOMANE

od 550—850 v različnih vzorcih prvovrsten lasten izdelek vzorkovana plaš- sta pregrinjala za otomane à 600—1a 750 salonske gar- niture divane modroce za- nesljivo najboljšje blago kupite pri

Rudolf Sever, tapetništvo Marijin trg 2

OGLAŠUJTE
V
SLOVENCU

Za stavbe

po znizanih cenah vsakovrsten suh, tesan in žagan les. Vsaka množina v zalogi. Žaganje, odpadki od lesa. - Dostava tudi na stavbo.

FRAN ŠUSTAR

lesna industrija in trgovina, parna žaga, Ljubljana, Dolenjska cesta 12, Ljubljana.

YUGO-AGENCIJA

Caixa 1723

SAN PAULO, BRAZILIJA

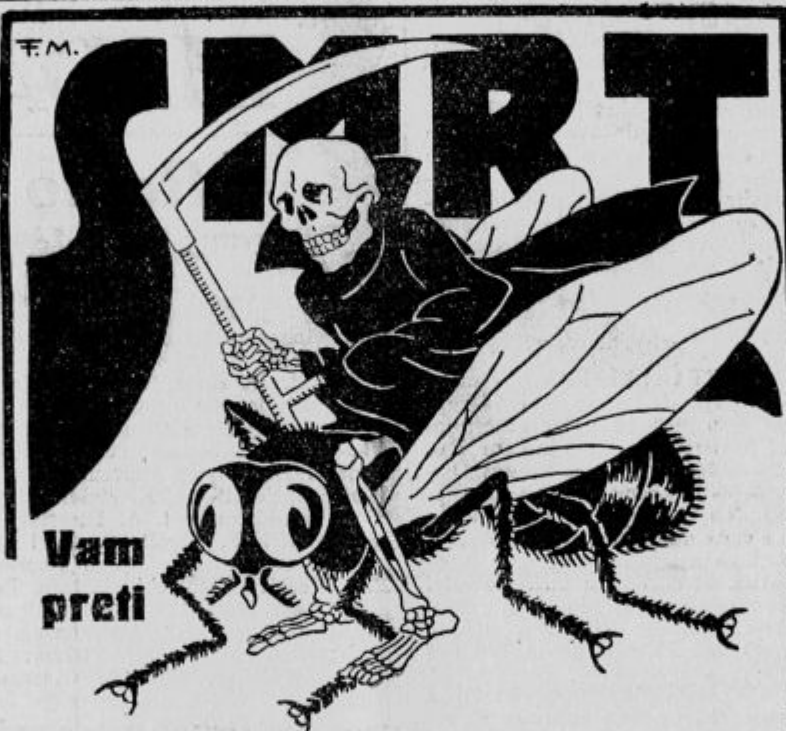
se je ustanovila za posredovanja privatnih in trgovskih poslov med Brazilijo in Jugoslavijo.

Dvokolesa

najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od priprostega do najtinejšega in igračni vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev naj- novejših modelov, deli in pneumatika. Ceniki franco. Prodaja na obroke. »Tribuna« F. B. L., to- varna dvokoles in otroških vozičkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

od uboda otrovanih muh, ki nosijo s seboj bacile najgroznejših bolezni. Muha seda na najokuženejša mesta in tako okužena okužuje Vas, Vaše otroke in Vaše jelo. Varuj se pred tem mrčesom in vporablaj najdovršenejšo sredstvo za pokončevanje

SHELLTOX

Razpršujte Shelltox samo s pomočjo Shelltox brizgalne, ki Vam zagotavlja največji uspeh. Razpršena meglica Shelltoxa **zanesljivo usmrti** zasačeni mrčes ter tekom nekaj minut

osvobodí Vašo hišo muh, moljev, komarjev, bolh, stenic, mravelj, šturkov, njihovih zaleg in ličink

Tiskana navodila o uporabi dobite pri Vašem prodajalcu. — Vporabljeni Shelltox se pravi ohranjevati hišno higijeno na najvišji stopnji.

Dobiva se v vseh krajih.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naša nadvse ljubljena mama, stara mama, sestra in teta, gospa

Franciška Dovč

hišna posestnica

dne 8. julija po mukepolni bolezni, v 64. letu starosti, previ- dena s tolažili svete vere, bogu vdano preminula. Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo dne 10. julija ob 5 popoldne od doma žalosti, Stožice 43, na pokopališče pri sv. Juriju v Stožicah.

Počivaj v miru, zlata mamica!
Stožice, dne 8. julija 1929.

Zalujoči rodbini: DOVČ - JAKOPIČ.

Cenjenemu občinstvu uljudno naznanjam, da otvorim 10. t. m. moderno-opremljeni

zobni atelje

v **Škofji Loki**, Spodnji trg v hiši gostilne Šmit in se uljudno priporočam.

Konc. zobofečnik

Ciril Lužar

Tovarnarji sodavice in likerjev kakor tudi brezalkohol. pijač nabavljajo svoje potrebe etra in esene pri

DESTILERIJA d. d.
Prva jugoslovanska tovarna eseno za rum in li- kerje, eternege olja in etera

ZAGREB B. cesta 35 — Poštini predal 143
Ceniki in navodila brezplačno. — Zastopstvo za Slovenijo pri tvrdki Emerik Zelinka, Ljubljana 7

Opozorjamo na 'Mali oglasnik'

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki